

economie

Het correctievoorschrift bestaat uit:

- 1 Regels voor de beoordeling
- 2 Algemene regels
- 3 Vakspecifieke regels
- 4 Beoordelingsmodel
- 5 Aanleveren scores
- 6 Bronvermeldingen

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 3.21, 3.24 en 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

Voorts heeft het College voor Toetsen en Examens op grond van artikel 2 lid 2d van de Wet College voor toetsen en examens de Regeling beoordelingsnormen en bijbehorende scores centraal examen vastgesteld.

Voor de beoordeling zijn de volgende aspecten van de artikelen 3.21 t/m 3.25 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 van belang:

- 1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen en het proces-verbaal van het examen toekomen aan de examinator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinator past de beoordelingsnormen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
- 2 De directeur doet de van de examinator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het proces-verbaal en de regels voor het bepalen van de score onverwijd aan de directeur van de school van de gecommitteerde toekomen. Deze stelt het ter hand aan de gecommitteerde.

- 3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past de beoordelingsnormen en de regels voor het bepalen van de score toe die zijn gegeven door het College voor Toetsen en Examens.
De gecommitteerde voegt bij het gecorrigeerde werk een verklaring betreffende de verrichte correctie. Deze verklaring wordt mede ondertekend door het bevoegd gezag van de gecommitteerde.
- 4 De examinator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het behaalde aantal scorepunten voor het centraal examen vast.
- 5 Indien de examinator en de gecommitteerde daarbij niet tot overeenstemming komen, wordt het geschil voorgelegd aan het bevoegd gezag van de gecommitteerde. Dit bevoegd gezag kan hierover in overleg treden met het bevoegd gezag van de examinator. Indien het geschil niet kan worden beslecht, wordt hiervan melding gemaakt aan de inspectie. De inspectie kan een derde onafhankelijke corrector aanwijzen. De beoordeling van deze derde corrector komt in de plaats van de eerdere beoordelingen.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de regeling van het College voor Toetsen en Examens van toepassing:

- 1 De examinator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.
- 2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend, in overeenstemming met correctievoorschrift. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten die geen gehele getallen zijn, of een score minder dan 0 zijn niet geoorloofd.
- 3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:
  - 3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;
  - 3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het beoordelingsmodel;
  - 3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het beoordelingsmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het beoordelingsmodel;
  - 3.4 indien slechts één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;
  - 3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;
  - 3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of afleiding of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend tenzij in het beoordelingsmodel anders is aangegeven;

- 3.7 indien in het beoordelingsmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord of onderdeel van dat antwoord;
  - 3.8 indien in het beoordelingsmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen;
  - 3.9 indien een kandidaat op grond van een algemeen geldende woordbetekenis, zoals bijvoorbeeld vermeld in een woordenboek, een antwoord geeft dat vakinhoudelijk onjuist is, worden aan dat antwoord geen scorepunten toegekend, of tenminste niet de scorepunten die met de vakinhoudelijke onjuistheid gemoeid zijn.
- 4 Het juiste antwoord op een meerkeuzevraag is de hoofdletter die behoort bij de juiste keuzemogelijkheid. Als het antwoord op een andere manier is gegeven, maar onomstotelijk vaststaat dat het juist is, dan moet dit antwoord ook goed gerekend worden. Voor het juiste antwoord op een meerkeuzevraag wordt het in het beoordelingsmodel vermelde aantal scorepunten toegekend. Voor elk ander antwoord worden geen scorepunten toegekend. Indien meer dan één antwoord gegeven is, worden eveneens geen scorepunten toegekend.
  - 5 Een fout mag in de uitwerking van een vraag maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en/of tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
  - 6 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het beoordelingsmodel anders is vermeld.
  - 7 Indien de examinator of de gecommitteerde meent dat in een examen of in het beoordelingsmodel bij dat examen een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof examen en beoordelingsmodel juist zijn. Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan het College voor Toetsen en Examens. Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het beoordelingsmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.
  - 8 Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.
  - 9 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.
Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.
De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer.

NB1 *T.a.v. de status van het correctievoorschrift:*

Het College voor Toetsen en Examens heeft de correctievoorschriften bij regeling vastgesteld. Het correctievoorschrift is een zogeheten algemeen verbindend voorschrift en valt onder wet- en regelgeving die van overheidswege wordt verstrekt. De corrector mag dus niet afwijken van het correctievoorschrift.

NB2 *T.a.v. het verkeer tussen examinator en gecommitteerde (eerste en tweede corrector):*
Het aangeven van de onvolkomenheden op het werk en/of het noteren van de behaalde scores bij de vraag is toegestaan, maar niet verplicht. Evenmin is er een standaardformulier voorgeschreven voor de vermelding van de scores van de kandidaten. Het vermelden van het schoolexamencijfer is toegestaan, maar niet verplicht. Binnen de ruimte die de regelgeving biedt, kunnen scholen afzonderlijk of in gezamenlijk overleg keuzes maken.

NB3 *T.a.v. aanvullingen op het correctievoorschrift:*

Er zijn twee redenen voor een aanvulling op het correctievoorschrift: verduidelijking en een fout.

Verduidelijking

Het correctievoorschrift is vóór de afname opgesteld. Na de afname blijkt pas welke antwoorden kandidaten geven. Vragen en reacties die via het Examenloket bij de Toets- en Examenlijn binnenkomen, kunnen duidelijk maken dat het correctievoorschrift niet voldoende recht doet aan door kandidaten gegeven antwoorden. Een aanvulling op het correctievoorschrift kan dan alsnog duidelijkheid bieden.

Een fout

Als het College voor Toetsen en Examens vaststelt dat een centraal examen een fout bevat, kan het besluiten tot een aanvulling op het correctievoorschrift.

Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt door middel van een mailing vanuit Examenblad.nl bekendgemaakt. Een aanvulling op het correctievoorschrift wordt zo spoedig mogelijk verstuurd aan de examensecretarissen.

Soms komt een onvolkomenheid pas geruime tijd na de afname aan het licht. In die gevallen vermeldt de aanvulling:

- Als het werk al naar de tweede corrector is gezonden, past de tweede corrector deze aanvulling op het correctievoorschrift toe.
en/of
- Als de aanvulling niet is verwerkt in de naar Cito gezonden Wolf-scores, voert Cito dezelfde wijziging door die de correctoren op de verzamelstaat doorvoeren.

Dit laatste gebeurt alleen als de aanvulling luidt dat voor een vraag alle scorepunten moeten worden toegekend.

Als een onvolkomenheid op een dusdanig laat tijdstip geconstateerd wordt dat een aanvulling op het correctievoorschrift ook voor de tweede corrector te laat komt, houdt het College voor Toetsen en Examens bij de vaststelling van de N-term rekening met de onvolkomenheid.

3 Vakspecifieke regels

Voor dit examen zijn de volgende vakspecifieke regels vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen scorepunten afgetrokken. Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één scorepunt afgetrokken tot een maximum van drie scorepunten voor het hele examen.

Indien aan een gevraagde berekening geen eis is toegevoegd ten aanzien van de nauwkeurigheid van de afronding, dan elke juiste manier van afronding goed rekenen.

4 Beoordelingsmodel

Vraag

Antwoord

Scores

Opgave 1 Macro-economische ontwikkelingen

1 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

$$Y \text{ (in 2000)} = C + I + O + E - M$$

$$Y = 199 + 28 + 106 + 197 - 180$$

$$Y = 350$$

2 maximumscore 2

Voorbeelden van een juiste berekening zijn:

- $Y \text{ (in 2019)} = C + I + O + E - M$

$$Y = 260 + 46 + 135 + 211 - 202 = 450 \text{ miljard}$$

Indien de economie met gemiddeld 1% per jaar zou zijn gegroeid, zou

Y in 2019 ongeveer $350 \times 1,01^{19} = 422,84$ miljard zijn geweest. De prestatie van de economie is dus bovengemiddeld.

- De procentuele stijging trendmatige groei =

$$1,01^{19} \times 100 - 100 = 20,81\%$$

De procentuele stijging van het inkomen =

$$(450 - 350) / 350 \times 100 = 28,57\%$$

Omdat $28,57\% > 20,81\%$ geldt dat de groei van de economie bovengemiddeld was.

Opmerkingen

- *Wanneer er wordt gerekend met een periode van 20 jaar maximaal 1 scorepunt toekennen.*
- *Wanneer er wordt gerekend met een groei van 19% ($19 \times 1\%$) maximaal 1 scorepunt toekennen.*

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

3 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Het overheidssaldo ($B - O$) in 2019 is $160 - 135 = € 25$ miljard. Dat wil zeggen dat de belastingen (die voor vraaguitval zorgen) groter zijn dan de totale overheidsbestedingen, die macro-economisch voor vraag naar goederen zorgen. De overheid heeft dus een negatieve bijdrage geleverd aan de bestedingen van het land.

4 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Het nationaal spaarsaldo en het overheidssaldo zijn positief waardoor de overheid de overheidsuitgaven kan verhogen (zonder dat er een tekort ontstaat). Hierdoor stijgen de bestedingen, waardoor het inkomen toeneemt en daardoor de conjunctuur van het eigen land verbeterd 1
- Door het stijgend inkomen stijgt de consumptie. Hierdoor stijgt de import van het land. Dit betekent voor het buitenland een toename van de export waardoor de conjunctuur van het buitenland (ook) gestimuleerd wordt 1

5 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Investeringen in R&D verhogen de productiviteit van de aanwezige productiefactoren (zoals kapitaal en arbeid). Hierdoor stijgt de totale factorproductiviteit 1
- De groei van de factorproductiviteit betekent (bij gelijkblijvende inzet van productiefactoren) dat de productiecapaciteit groeit (en daarmee de structurele groei) 1

Opgave 2 Markt voor hoger onderwijs

6 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Studenten kunnen de opgebouwde studieschuld over 35 jaar aflossen, zodat ze bij eventuele betalingsproblemen / een lager inkomen de aflossingen kunnen uitstellen naar later, en het risico van lenen dus lager wordt.

7 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Door het leenstelsel kunnen studenten een vervolgopleiding doen. Door de opleiding zal de verdienkapaciteit toenemen waardoor het toekomstig loon hoger is. Als de loonstijging groter is dan de aflossings- en renteverplichtingen, kunnen de bestedingen op termijn hoger zijn.

8 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Studenten uit huishoudens met relatief lage inkomens moeten lenen, waardoor zij relatief hoge rentelasten hebben na hun opleiding 1
- Hierdoor hebben zij een negatiever vermogen / minder mogelijkheden om vermogen op te bouwen ten opzichte van de studenten uit huishoudens met (relatief) hoge inkomens. Dit vergroot de vermogensongelijkheid 1

Opmerking

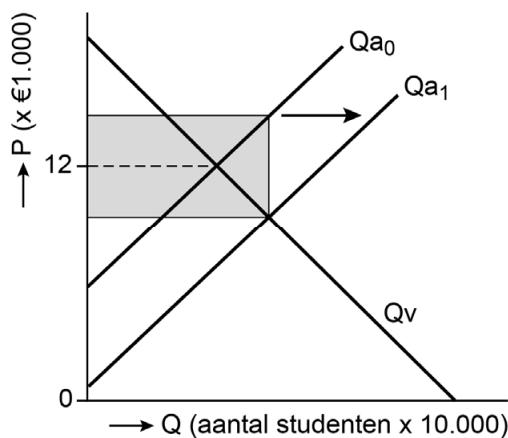
Strikt genomen is het huishouden waar de student uit komt niet hetzelfde als zijn/haar toekomstige huishouden. Voor het toekennen van het tweede scorepunt is niet van belang of de kandidaat dit onderscheid heeft gemaakt.

9 maximumscore 2

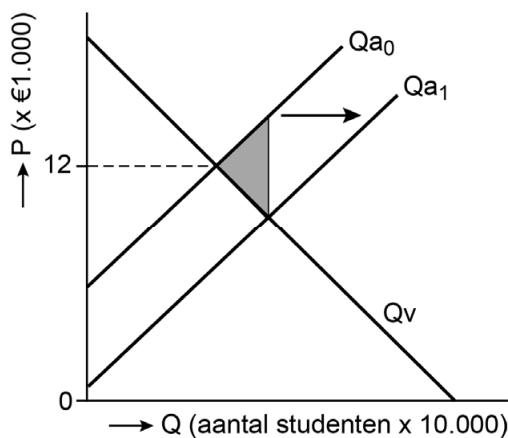
Een voorbeeld van een juiste arcering is:

- Het juist arceren van de subsidie (figuur A) 1
- Het juist arceren van het surplus verlies (figuur B) 1

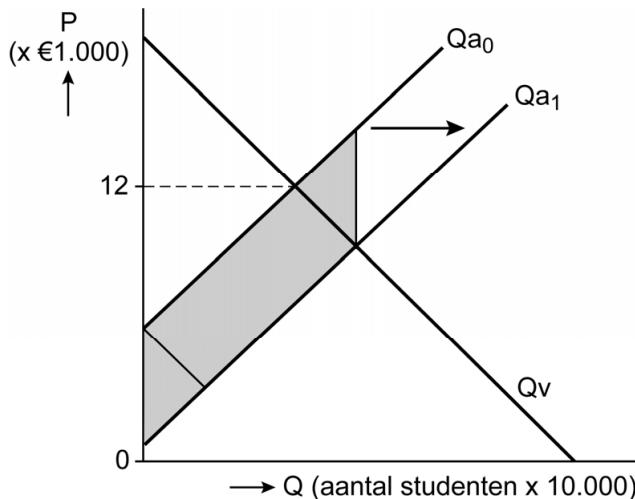
Figuur A

Figuur B

of voor de eerste deelscore, figuur A:

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Doordat meer studenten hoger onderwijs genieten, stijgt de productiviteit / worden betere goederen en diensten ontwikkeld 1
- Deze opbrengsten zijn niet in de prijs van onderwijs inbegrepen / zijn niet voor de student zelf, maar komen ten goede van de maatschappij (en dus stijgt de maatschappelijke brede welvaart) 1

of

- Een hogere opleiding kan leiden tot meer inzichten in het verbeteren van het milieu / de eigen gezondheid, zodat milieuvervuiling verminderd / zorgkosten dalen 1
- Deze opbrengsten zijn niet in de prijs van onderwijs inbegrepen / zijn niet voor de student zelf, maar komen ten goede aan de maatschappij (en dus stijgt de maatschappelijke brede welvaart) 1

11 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Door de subsidie stijgen de overheidsbestedingen. Door deze bestedingen zullen studenten kunnen studeren en later een (goed) betaalde baan kunnen krijgen 1
- Later zullen de studenten hierdoor (meer) belasting gaan betalen, waardoor de overheid extra belastingontvangsten heeft 1

Opgave 3 Kostenpost

---

12 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- (Bij een prijs van € 1,56 is $Qv_0 = 447,5$ miljoen)
Bij een prijs van € 1,40 ($0,90 \times 1,56$) geldt $Qv_0 = 525$ miljoen
 $\% \Delta Qv = (525 - 447,5) / 447,5 \times 100\% = +17,32\%$ 1
- $Ev = \% \Delta Qv / \% \Delta P \rightarrow 17,32\% / -10\% = -1,7$
De elasticiteit is kleiner dan -1, dus is het prijselastisch 1

Opmerking

Wanneer de kandidaat rekent met een nieuwe onafgeronde prijs van € 1,404 ook de scorepunten toekennen.

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

13 maximumscore 3

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- Van Qv naar GO: $Qv_1 = -500P + 1.125 \rightarrow GO (=P) = -0,002Q + 2,25$

$$TO = GO \times Q = -0,002Q^2 + 2,25Q$$

$$MO = -0,004Q + 2,25$$

1

- $MK = 0,66$

$$\text{Maximale winst bij } MO = MK \rightarrow 0,66 = -0,004Q + 2,25$$

$$Q = 397,50 \text{ miljoen brieven}$$

1

- $GO = -0,002 \times 397,50 + 2,25 = 1,46$ (afgerond)

$$GTK = 0,66 + (300 / 397,50) = 1,41$$
 (afgerond)

$$(1,46 - 1,41) / 1,41 \times 100 = 3,55\%$$

(De winst per product is lager dan 10% van de GTK)

1

Opmerking

Wanneer de kandidaat rekent met een nieuwe onafgeronde prijs van € 1,455 ook de scorepunten toekennen.

14 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Consumenten en bedrijven reageren prijselastisch bij een verhoging van het posttarief (en stappen dus sneller over naar digitale communicatiemiddelen). Dit betekent dat de procentuele verandering van de vraag groter is dan de procentuele tariefstijging, waardoor de omzet daalt

1

- Consumenten en bedrijven reageren prijsinelastisch bij een verlaging van het posttarief (omdat ze eenmaal gewend zijn aan digitale communicatiemiddelen). Dit betekent dat een tariefverlaging tot een lagere procentuele stijging van de vraag leidt, waardoor de omzet daalt (beide opties leiden tot een lagere omzet)

1

15 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Uit figuur 1 blijkt dat de omzet procentueel minder is gedaald dan de afzet. Dat betekent dat de brievenpost duurder is geworden. Uit figuur 2 blijkt dat de afzet van pakketpost procentueel meer is gestegen dan de omzet. Dat betekent dat pakketpost relatief goedkoper is geworden. Dan zou er sprake kunnen zijn geweest van kruissubsidie.

16 maximumscore 3

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- De overheid is de principaal en PostNV is de agent. De overheid wil een zo goed mogelijke postbezorging tegen een voor iedereen betaalbare prijs terwijl PostNV streeft naar totale maximale winst / brievenpost relatief duurder maakt via kruissubsidie 1
- De overheid heeft onvoldoende informatie om zeker te weten dat PostNV handelt naar het belang van de overheid 1
- Het toezicht op PostNV vermindert de asymmetrische informatie waardoor de tegenstelling van belangen wordt verminderd 1

Opgave 4 Doelbewust deprecieren

---

17 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- $\text{¥} 1 = \$ 0,00793$
 $(0,00793 / 80) \times 100 \rightarrow \text{¥} 1 = \$ 0,0099125$ 1
- $\text{¥} 1 / 0,0099125 \rightarrow \$ 1 = \text{¥} 100,88$ 1

18 maximumscore 2

Voorbeelden van een juist antwoord zijn:

- Een verlaging van de rente betekent dat buitenlandse beleggers minder geïnteresseerd zullen zijn in het sparen / beleggen in Japan 1
- Hierdoor daalt de vraag naar de Japanse yen en volgt een daling van de wisselkoers van de Japanse yen in dollars 1

of

- Een verlaging van de rente betekent dat binnenlandse spaarders geïnteresseerd zullen zijn in het sparen / beleggen in het buitenland 1
- Hierdoor stijgt het aanbod van de Japanse yen en volgt een daling van de wisselkoers van de Japanse yen in dollars 1

19 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

De hogere koers van de dollar betekent dat buitenlandse goederen goedkoper worden ingekocht. Als deze lagere inkoopprijzen worden doorberekend in de verkoopprijzen, kunnen Amerikaanse huishoudens met hun inkomen meer goederen kopen (en dus stijgt de koopkracht).

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

20 maximumscore 3

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Als de JCB kiest voor ongewijzigd beleid, zal de FED kiezen voor ruim monetair beleid want $104 > 100$. Als de JCB kiest voor ruim monetair beleid zal de FED kiezen voor ruim monetair beleid want $100 > 62,5$. De JCB zal daarom ook ruim monetair beleid voeren want $100 > 75$. Het Nash-evenwicht is dus beide ruim beleid (100, 100) 1
- Beide verlagen de rente. Hierdoor stijgen de binnenlandse bestedingen in beide landen waardoor (gegeven de hoogconjunctuur) de (bestedings)inflatie stijgt 1
- Omdat het binnenlands prijspeil stijgt (ten opzichte van het buitenlands prijspeil) zal de internationale concurrentiepositie van beide landen verslechteren 1

Opgave 5 Vertrouwen

---

21 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

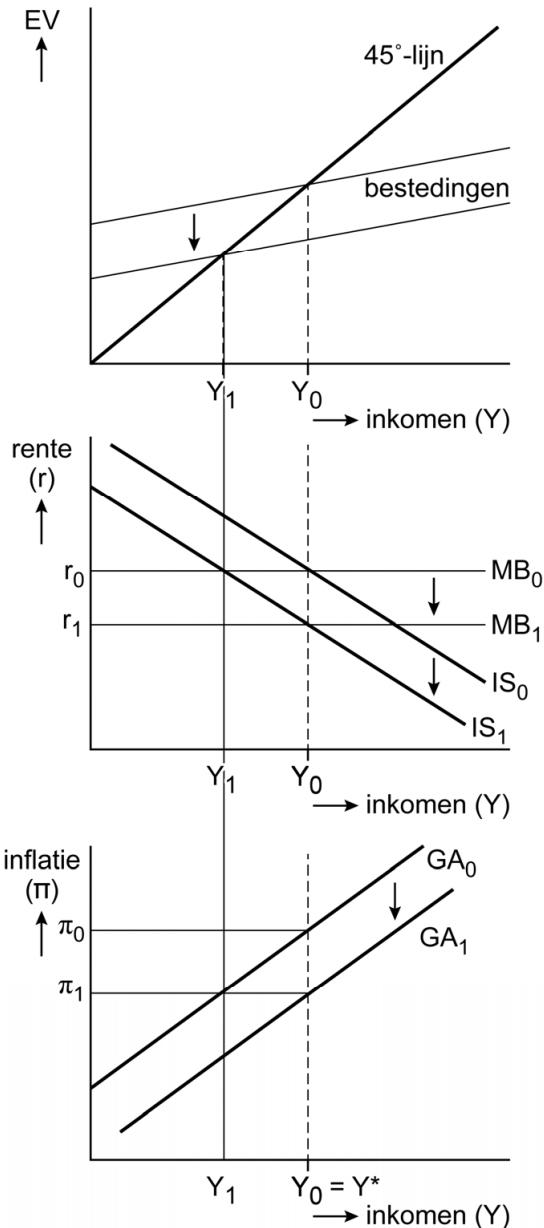
Door het lagere producenten-/consumentenvertrouwen dalen de autonome investeringen / consumptie. Dit leidt tot een lagere effectieve vraag, en daarmee tot een lager inkomen. Door het lagere inkomen daalt de consumptie / vraag verder (multiplierwerking). Hierdoor ontstaat een nog lager inkomen (dat meer is gedaald dan de autonome bestedingen).

22 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Door de daling van het inkomen daalt de inflatie. Door de lagere inflatie (dan verwacht) zijn de reële productiekosten gestegen, omdat lonen en inkoopprijzen nog vastliggen 1
- Door de hogere reële productiekosten wordt produceren duurder / dalen de winstmarges, waardoor de productie daalt 1

23 maximumscore 2

- Verschuiving GA-curve omlaag met exact het verschil tussen de inflatie π_0 en de lagere inflatie door de schok π_1 . Op de nieuwe GA-curve komt er bij het nieuwe inkomen ($Y_0 = Y^*$) een nieuwe inflatie tot stand op basis van de lagere inflatieverwachtingen: π_1 1
- Verschuiving IS curve naar links en MB curve omlaag, waarbij snijpunt $IS_1 = MB_1$ bij $Y_0 = Y^*$ 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

24 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

Keynesianen stellen dat monetair beleid zwak is en zullen de rente weinig verlagen bij een lagere inflatie. De monetaristen verschuiven de MB-curve sterker bij een verandering van de inflatie, waardoor bij een monetaristische visie de economie sneller terugkeert naar het oude evenwicht / de potentiële productie dan bij de Keynesianen.

25 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Als deze (loon- en inkoop)contracten vaker worden heronderhandeld, passen de prijzen zich sneller aan (aan de inflatie), en veranderen de reële productiekosten minder bij een hogere/lagere inflatie 1
- De helling van de GA-curve ($\Delta\pi/\Delta Y$) wordt groter / de GA-curve wordt steiler. Hierdoor zal de productie minder reageren op een verandering van de inflatie waardoor de economie sneller in het evenwicht komt 1

Opgave 6 De woningmarkt in de knel

---

26 maximumscore 1

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

Huidige vraag: $850 = -0,125Q + 2.150 \rightarrow Q = 10.400$
capaciteitstekort / vraagoverschot: $10.400 - 6.800 = 3.600$
Er staan dus 3.600 huishoudens op de wachtlijst.

27 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juiste berekening is:

- $GO = -0,125Q + 2.150$
 $TO = -0,125Q^2 + 2.150Q$
 $MO = -0,25Q + 2.150$ 1
- $MO = 0$
 $-0,25Q + 2.150 = 0$
 $Q = 8.600$

Bij een huur die de omzet maximaliseert (bij $GO = -0,125 \times 8.600 + 2.150 = € 1.075$) geldt dat de vraag groter is dan de capaciteit. De stelling is daarom niet juist 1

28 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Door de lage hypotheekrente zijn de rentekosten nu laag en door het grote tekort aan woningen / de grote vraag naar woningen verwacht men stabiele huurinkomsten 1
- Hierdoor is het risico op een verlies / niet afbetalen van de schuld laag 1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

29 maximumscore 2

Een voorbeeld van een juist antwoord is:

- Vraagkant: Er is een inkomensstijging bij de middeninkomens. Gegeven de positieve inkomenselasticiteit betekent dit een toename van de vraag naar particuliere huurwoningen en dus stijgende huren 1
- Aanbodkant: Het aantal vrijgekomen huurwoningen is gedaald met 9,9%. Dit betekent dat het aanbod is gedaald en dat leidt, bij gelijkblijvende vraag, tot stijgende huren 1

5 Aanleveren scores

Verwerk de scores van alle kandidaten per examinator in de applicatie Wolf. Accordeer deze gegevens voor Cito uiterlijk op 3 juli.

6 Bronvermeldingen

Alle tabellen, grafieken en teksten: Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling, 2023